

درس نوزدهم (۱۹)

برزویه

(آشنایی فعل)

برزویه پزشک ایران بود۔ در حدود هزار و چهارصد و پنجاه سال پیش زندگی می کرد۔ او در زمان انوشیروان عادل زیست، انوشیروان یکی از بزرگترین پادشاهان ایران بوده است۔
 انوشیروان برزویه را به هند فرستاد تا کتابهای پزشکی و اخلاقی و دیگر را به ایران بیاورد۔ برزویه چند کتابها آورد۔ یکی از آنها کتاب "کليلة و دمنه" امروزه بوده است۔ برزویه این کتاب را به زبان پهلوی ترجمه کرد۔ و عبد اللہ بن المقفع از پهلوی به زبان عربی ترجمه کرد۔ سپس از زبان عربی به زبان فارسی ترجمه شده۔

راہنمائی:

فعل مثبت:

اس فعل کو کہتے ہیں کہ جس سے کسی کام کے ہونے یا کرنے کی خبر معلوم ہو جیسے: زید قلم آورد۔ من آب خوردم۔ ان دونوں فقروں میں سے پہلے فقرہ میں زید کے قلم لانے کا اقرار ہے اور دوسرے فقرے میں میرے پانی پینے کا اقرار ہے اس لئے ”آورد“ اور ”خوردم“ قواعد کے اعتبار سے فعل مثبت ہیں۔

چند مصادر سے افعال اثباتی:

ماضی مطلق واحد غائب	آمد	(آنا)	آمدن
ماضی قریب واحد غائب	رفتہ است	(جانا)	رفتن
ماضی بعید	کرده بود	(کرنا)	کردن
ماضی تام تمام	می گفت	(کہنا)	گفتن
ماضی شکلیہ	شنیده باشد	(سننا)	شنیدن
ماضی شرطی	گرفتگی	(لینا، پکڑنا)	گرفتن

مشکل الفاظ کے معانی:

معانی	الفاظ
نوشیروان کے دربار کا مشہور حکیم و دانشور	برزویہ
طیب یا معالج	پزشک
لگ بھگ، تقریباً	در حدود
پچاس	پنجاہ

پیش	آگے، پہلے
عادل	انصاف ور
بزرگترین	(بزرگ + ترین) سب سے بڑا
فرستاد	بھیجا
پزشکی	حکمت، طبابت
کلیلہ و دمنہ	فارسی کی ایک مشہور اخلاقی کتاب کا نام ہے، جو سنسکرت زبان کی کتاب پنج تنتر کا ترجمہ ہے
پہلوی	ایران قدیم کی زبان کا نام ہے
سپس	اس کے بعد
زندگی می کرو	زندگی گزارتا تھا

تمرین:

- ۱- نوشیرواں کے بارے میں چند جملے لکھئے۔
- ۲- بزرگ کون تھا، وہ ہندوستان کیوں آیا تھا؟
- ۳- کلیلہ و دمنہ کا موضوع کیا ہے اور یہ کس کتاب کا ترجمہ ہے؟
- ۴- فعل اثباتی کی تعریف کیجئے اور مثال دیجئے۔
- ۵- نوشتن مصدر سے ماضی بعید معروف کی گردان لکھئے۔
- ۶- درج ذیل الفاظ کے معانی لکھئے۔

پزشک	پنجاہ	پیش
سپس	عادل	حدود

۷- درج ذیل فارسی جملے کا اردو میں ترجمہ کیجئے

بزرگ یہ پزشک ایران بود۔ در حدود ہزار و چار صد و پنجاہ سال پیش زندگی می کرد۔
 اور زمان نوشیروان عادل بود۔ نوشیروان یکی از بزرگترین بادشاہان ایران بودہ است۔

